

Äp TASUB TEADA

Järgi ohutusnõudeid

- ▶ Ära mine kaevu, kui maa peal pole kedagi sind abistamas.
- ▶ Laskudes kasuta julgestusrihmasid, turvaköit ja kiivrit.
- ▶ Enne sisenemist tuuluta kaev hoolikalt.
- ▶ Jälgi, et redel ei vajuks filterliiva kihti.
- ▶ Võimalusel väldi elektririistade kasutamist kaevus või vali akudel töötavad vahendid

Äp TASUB TEADA

Kaevule kehtivad oma nõuded

- ▶ Kaev või suurkaev peab vältima kasutatava veekihi reostumise kaevu kaudu. Kaevu asukoht peab olema võimalike reostusallikate (kogumiskaevud, käimlad, prügikastid, sõnniku- ja väetisehoidlad, õlimahutid, kanaliseerimata saunad jne) suhtes põhjavee voolu suunas ülesvoolu ja neist krun-di piires võimalikult kaugemal (ka erakaevu hooldusala peab olema vähemalt 10meetrise raadiusega).
- ▶ Manteltorude põhikolonn peab ulatuma umbes 30 cm üle maapinna või pumbama- ja põranda; surfi seinad ja põhi peavad olema vettpidavad; suurkaevu suue peab olema veekaitse eesmärgil suletud. Suurkaevu ülaosa ümbritsevad ja vett läbilaskvad settid tuleb isoleerida manteltoruga.
- ▶ Oluline on manteltoru paigaldamise kvaliteet. Manteltorutagune peab olema tsemendi või saviga veetiheadalt täidetud. Kui kaevu töötav osa paikneb pudedas pinnases, on vajalik filtri ja filtrita-guse puiste paigaldamine, et vältida liiva sattumist kaevu. Kaev ja selle ümbrus peab olema puhas.

Allikas: "Eesti põhjavee kasutamine ja kaitse" 2004

Ka kaev vajab remondi- ja hooldustöid

Salvkaevude puhul tuleb tekkivad praod ja vuugid kohe tihendada.

Samuti tuleb hoolt kanda kaevu luugi ja kaane eest, et need oleksid piisavalt tihedad. Kaevu ümbrus tuleb hoida puhtana, kuna umbrohu ja võsa juured võivad tungida kaevu põhjas ning rikku-da isolatsiooni. Tagatud peab olema pinnavee voolamine suunaga kaevust eemale, et vältida vee reostumist.

Kui salvkaevu rakked on allpool veepinda purunenud ja kaev ei anna enam soovitud koguses vett, tuleb ette võtta remont. Remondi käigus pumbatakse kaev tühjaks, kaevu põhjas olev filterliiv vahetatakse uue vastu, kaevu põhi kaevatakse sügavamaks, lisades seejuures rakkeid.

Kui salvkaevu vesi on muutunud joogikõlbmatuks, tuleb reostusallikas kindlaks teha ja seejärel likvideerida (parandada vuugid, lekkiv kaas) ning teha puhastus-

pumpamine, mis võib kesta mõnest päevast mõne nädalani. Puhastuspumpamise ajal tuleb rakkeid ka seestpoolt puhastada (käsiharja või survepesuriga) ja eemaldada kaevu põhja tekkinud mustus.

Puurkaevude remont tähendab eeskätt manteltorude lekkkega tegelemist. Roostetanud terase tõttu hakkavad torud lekkima või on looduslike protsesside tõttu torud paigast nihkunud. Liiga suure nihke korral ei pruugi enam vee likvideerimine õnnestuda.

Torude läbiroostetamisest ja pisematest nihetest tingitud rikkeid saab kõrvaldada. Olemasolevasse torusse võib paigaldada uue manteltoru. See eeldab aga pumba olemasolu, mis uude, peenemasse torusse mahuks. Kaevu sattunud kõrvalised esemed eemaldatakse spetsiaalsete vahenditega. Selle töö peaks aga kindlasti spetsialistide hoolde usaldama, vastasel juhul on kaevus pä-rast puhastamist rohkem esemeid, kui enne oligi.

▶ Lohakalt tehtud kaevutööd on keerukas ja kulukas paranda. Selle suurkaevu pidi uuesti lahti kaevama et sättida paika vildakalt paigaldatud pump ja lisada rauafilter.

Foto: Indrek Susi

Ka kaevu sulgemine nõuab projekti

Kui on selge, et vana kaevu enam päästa ei anna või pole ta majapidamises enam lihtsalt vajalik, tuleb ta õigesti likvideerida.

Tihti loobitakse vana kaev kõikvõimalikku prügi ja sodi lihtsalt täis, mis võib aga oluliselt kahjustada veesooni. Kaevu tohivad likvideerida vaid selleks tegevuslitsent-si omavad ettevõtted.

Kaevu õigeaegse ja nõuetekohase likvideerimise eest vastutab kaevu omanik. Ka kaevu tamponimiseks on vaja projekti, mis kooskõlastatakse asukohajärgses

riiklikus keskkonnateenistuses.

Projektis peavad olema ära toodud kaevu riiklik kood, kaevu omanik või valdaja ja asukoht, kaevu puuri-nud organisatsioon ja passi number, kaevu tehniline seisukord ja likvideerimise põhjus ja likvideerimistöde tehnoloogia kirjeldus.

Enne kaevu lõplikku tamponimist see klooritakse, reostuse korral on vajalik ka puhastuspumpamine. Kaevude tamponimise põhimõtete ja nõuetega saab tutvuda keskkonnaministri 30. jaanuari 1997. aasta määruses.

Kaevu tohivad likvideerida vaid selleks tegevuslitsent-si omavad ettevõtted.